26.1.2023

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Lausunto: VNS 15/2022 vp Valtioneuvoston selonteko kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmasta vuoteen 2030

Pyydettynä lausuntona Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry antaa lausunnon Valtioneuvoston selontekoon kansallisesta ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmasta.

Selonteon kohdassa 2.5.4.2 on käsitelty tavoitetta liikenne- ja viestintäinfrastruktuuriin liittyen. Selonteossa todetaan, että liikenne- ja viestintäverkoilla on tärkeä rooli huoltovarmuuskriittisten sekä yhteiskunnan kannalta keskeisten toimintojen kuten pelastustoiminnan, maanpuolustuksen, sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä postin toiminnan kannalta. SKAL korostaa, että huoltovarmuuskriittisen toimintojen määrä, joissa liikenneverkkojen kunnolla on tärkeä rooli, on paljon selonteossa mainittua suurempi. Esimerkkinä mainittakoon polttoaine- ja elintarvikekuljetukset, joissa merkittävien häiriötilanteiden vaikutus yhteiskunnan toimintakykyyn mitataan muutamissa kymmenissä tunneissa. Tämän kohdan tavoitteisiin SKAL lisäisi vielä päällystemäärien nostamisen kestävälle, vähintään 4000 kilometrin tasolle sekä talvihoidon laadun varmistamisen.

Selonteon kohdassa 2.2.4.4 on käsitelty infrastruktuuriin liittyviä riskejä. Kohdassa todetaan, että infrastruktuurin ja rakennetun ympäristön sää- ja ilmastoriskien hallinta vaikuttaa merkittävästi yhteiskunnan toimintavarmuuteen.

Tiestön teknisellä kunnolla ja sen palvelutasolla on suuri merkitys maamme huoltovarmuuteen ja jokapäiväiseen arkeen. Sellaiset vaihtelevat sääolosuhteet, joita nyt kuluvana talvenakin on nähty, asettaa tieverkon kestämiselle suuria haasteita. Tiestön kulumista lisää pitkän aikaa jatkunut perusväylänpidon alirahoitus, joka on johtanut liian vähäisiin päällystemääriin.

SKAL korostaa, että myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulmasta perusväylänpidon, kuten tiestön päällystämiseen ja tiestön kuivaamiseen, varattua rahoitustasoa on nostettava pysyvästi. Uhkana on, että liian alhaisen rahoitustason jatkuessa vielä vuosia alkaa vauriot tieverkolla olla peruuttamattoman suuria ja haitata konkreettisesti Suomen elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia. Tätä tieverkon kiihtyvään rapautumiseen liittyvää riskiä tulisi korostaa selonteossa enemmän.

SKAL nostaa esiin vielä yhden näkökulman ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Koska muutokseen sopeutuminen on tuonut ja tuo mukanaan sellaisia politiikkatoimia, jotka ovat omiaan korottamaan vähintäänkin lyhyellä ja keskipitkällä ajalla energian hintaa, on huolehdittava siitä, että suomalainen kuljetuselinkeino selviää muutoksesta kilpailukykyisenä. Tarpeellisuudestaan huolimatta pelkästään investointituet vaihtoehtoisiin käyttövoimiin ovat riittämättömiä toimenpiteitä. Niiden rinnalla tarvitaan ammattidieselin kaltaisia, suoraan logistiikassa käytetyn energian hintaa alentavia mekanismeja.

Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Anssi Kujala
toimitusjohtaja

Petri Murto
johtaja, asiantuntijapalvelut